

at nægte de Mænd, som kunne have et saadant Ønske, at faae det fuldsejgjort. Jeg begriber ikke, hvorfor de have det; jeg tilstaaer det aabenhjertig. Det forekommer mig, at de kirkelige Handlinger bestaae ved sig selv og faae ingen Værdi ved den Mand, som hder dem; de blive ligesaa godt hdede af den ene som af den anden. Dersom man holdt de kirkelige Handlinger og deres Betydning saa høit, lod man den menneskelige Mellemkomst falde bort; jeg betragter den idetmindste som intetfigende, men det ligger i den forskjellige Anskuelse, det forekommer mig, som om den ærede Minister overmaade godt kunde gaae ind paa Lovet; da han jo ved den beholder et fuldstændigt og berettiget Herredømme over det lønede Præstefab, han har under sig. Der vil derefter opstaae et Spørgsmaal, som imidlertid ikke nu foreligger til Afgjørelse, og det er om det ikke, naar der er kirkelig Frihed, kommer til at ligge i dens Natur at ordinere den til Præst, som fortjener det ved sine forskjellige Egenstaber, uden derfor at ordinere ham til Præst i et vist Sognt; derved vilde der fremstaae de saakaldte reisende Præster, som kunne være overordentlig nyttige, men som ikke findes endnu, og det er et Spørgsmaal, som slet ikke afgjøres ved denne Lov. Gaae vi derpaa over til §§ 2 og 3, da er jo § 3 af en saadan Bessaffenhed, at § 2 derved, om den havde en Braad — jeg troer ikke, den har nogen — tabte den, og den kan altfaa meget rolig antages; men under enhver Omstændighed, havde den ogsaa sin vænskelige Side, saa er § 3, der omhandler den ministerielle Mellemkomst, af en saa stor Betydning, at Vænskelighederne derved kunne hæves. Den ærede Minister har jo selv det Ønske at ordne dette Forhold ad den administrative Veie, men troer ikke den ærede Minister, at det vil være langt lettere for ham at ordne denne Sag administrativt, naar han kan støtte sig til Lovet? Lovbudet faaer jo sin Betydning ved hans administrative Bestræbelser, men disse ville paa den anden Side faae en ganske anden Etkræfte, end de ellers ville have; naar Lovbudet staaer ved Siden af dem. Jeg troer derfor, at den ærede Minister, saaledes som alle Forhold nu ere, maa kunne udtale sig noget mindre bestemt imod

denne Lov, og idetmindste give Raad om, at han, isald den ogsaa gaaer igjennem i det andet Thing, ikke endelig vil modsætte sig den.

J. A. Hansen: Da Lovet af 1855 om Sognehaandets Løsning forelaa her i Thinget til tredie Behandling, havde 15 Medlemmer, til hvilke jeg hørte, stillet et Forslag om en Tilføining til Lovet, som gif ud paa det Samme, som her foreligger i et særeget Lovforslag. Naar vi dengang toge vort Forslag tilbage, var det ikke af den Grund, at vi maatte indrømme, at det var en administrativ Sag at ordne dette Forhold; det var ingenlunde min Mening; og jeg troer heller ikke nogen af de andre Forslagsstilleres. Der blev dengang givet et bestemt Løfte i den daværende Kultusministers Navn om, at denne Sag skulde blive ordnet ad den administrative Veie, og da det var i en af de allersidste Dage af Sessionen, og man derfor, naar Forslaget vedtoges, vilde udsætte sig for, at Lovet ikke kunde blive endelig behandlet i Landstthinget, meente Forslagsstillerne, at naar de toge Forslaget tilbage, vilde man være sikker paa, at Lovet, saaledes som den var vedtagen i Landstthinget, kunde blive tilendebragt. Det var disse to Omstændigheder i Forening, der gjorde, at Forslaget dengang blev taget tilbage. Jeg kan heller ikke troe, at den ærede Minister for Alvor vil paaatae, at Folkethinget ved at vedtage Lovforslaget, gjør et uberettiget Indgreb i hvad der tilhører Administrationen; det vilde ialtfald være en aldeles ny Paaastand, der ikke blev gjort forrige Gang, for fem Aar siden, da Forslaget forelaa; og jeg troer heller ikke, at den med nogen Ret vil kunne gjøres. Naar man dengang lod sig bevæge til, paa Grund af Løftet om en administrativ Afgjørelse af Sagen, at tage Forslaget tilbage, saa tænkte man ikke paa, at der ved administrativ Afgjørelse skulde menes, at man, hvergang der opstod Conflict, for det enkelte Tilfælde bagefter vilde afgjøre det ved en Resolution; det kunde ikke falde os ind, at man vilde ordne Sagen paa den Maaade, thi det er en daarlø Ordning, naar Ulemperne have fundet Sted, saa bagefter til vedkommende Præst at sende en Skrivelse, som baade kan give Misfald og Mishag